

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/240/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117226343
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Holická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117226343.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Holickej a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Ondreja Krajča, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: F. N., D.. XX.XX.XXXX, N. N. XX, N., o zaplatenie 1.724,68 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24. októbra 2018, č.k. 12Csp/90/2017-57, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdzuje.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.724,68 eur spolu s úrokom vo výške 19,90 % ročne od 08.09.2017 do zaplatenia, všetko do 30 dní, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vychádzal zo zistení, že strany sporu dňa 01.07.2013 uzavreli písomnú zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb v zmysle § 708 Obchodného zákonníka, predmetom ktorej bolo zriadenie osobného účtu žalovanej č. XXXXXXXXXXXX S. O. I., L. SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a používanie platobnej karty typu O., s denným limitom, výškou limitu platobnej karty 1.000 eur a zmluvu o poskytovaní služieb elektronického bankovníctva. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú. Poukázal na ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok banky (ďalej len „VOP“) účinných od 01.07.2013. Podľa článku III, časť T, bod 1, banka je oprávnená zriadiť klientovi povolené prečerpanie na účte po splnení podmienok stanovených bankou, ktoré sú vek klienta 18 až 65 rokov, kreditné obraty na účte klienta, pravidelnosť ich realizovania a dobrá platobná disciplína klienta v rámci maximálnej výšky limitu povoleného prečerpania na účte stanovenej bankou. Povolené prečerpanie môže banka zriadiť na účte klienta v banke na základe uzatvorenia zmluvy o povolenom prečerpaní na účte s klientom v súlade s podmienkami uvedenými v tejto časti článku III. VOP. Klient nemá právny nárok na zriadenie povoleného prečerpania. Podľa článku III, časť T, bod 2, elektronicky môže banka povolené prečerpanie zriadiť za podmienok uvedených v bode 1 tohto článku tejto časti VOP a na základe akceptovania elektronického návrhu na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služby povoleného prečerpania zo strany klienta, ktorý môžu klienti banky vyplniť prostredníctvom služby elektronické bankovníctvo, pokiaľ sa táto služba umožňuje. Zmluva bude v takom prípade platná a účinne uzatvorená momentom akceptovania návrhu zmluvy zo strany klienta prostredníctvom autentifikačného prvku, pričom klient môže čerpať peňažné prostriedky do výšky limitu povoleného prečerpania. Podľa článku III, časť T, bod 4, banka sa zaväzuje poskytovať klientovi peňažné prostriedky do výšky limitu povoleného prečerpania resp. do výšky limitu povoleného prečerpania zníženej o minimálny zostatok na účte v zmysle č. III časti A, bodu 15 VOP účinných od 01.07.2013. Klient sa zaväzuje splácať sumu čerpaných peňažných prostriedkov spolu s úrokmi priebežne, a to kreditnými obratmi na účte, ako aj kedykoľvek v plnej výške na požiadanie banky. Klient

nie je oprávnený splatiť svoje záväzky alebo ich časť zmenkou alebo šekom. Podľa článku III, časť T, bod 5, úroky sa vypočítavajú len zo sumy čerpaných peňažných prostriedkov, a to za dobu ich skutočného čerpania, pokiaľ v tejto časti článku III VOP nie je uvedené inak. Banka inkasuje úroky z účtu, na ktorom bol limit povoleného prečerpania povolený vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, pričom úroky sa stávajú súčasťou sumy čerpaných peňažných prostriedkov. Podľa článku III, časť T, bod 5, úroková sadzba je variabilná a jej výška je závislá od refinančných nákladov, úverovej politiky banky, zmeny právnych predpisov a od vývoja na medzinárodnom trhu. Úroková sadzba je zverejnená v obchodných priestoroch banky a na internetových stránkach banky. Banka má právo zmeniť úrokovú sadzbu, a to kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu. Banka sa zaväzuje klienta o zmene úrokovej sadzby písomne informovať vo výpise z osobného účtu, a to najmenej 15 dní pred jej účinnosťou. Pokiaľ klient s novou úrokovou sadzbou nesúhlasí, je povinný o tejto skutočnosti okamžite písomne banku informovať, toto oznámenie sa považuje za výpoveď zmluvy a čerpané finančné prostriedky sa stávajú predčasne splatnými jeho doručením. Pokiaľ banka najneskôr do dňa účinnosti zmeny úrokovej sadzby neobdrží od klienta písomný nesúhlas s jej zmenou, platí, že klient súhlasí s novou výškou úrokovej sadzby. Poukázal tiež na ďalšie ustanovenia VOP účinných od 01.08.2017. Podľa článku 3, bod 3.8., druhá veta, klient musí mať na bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru poskytovaného bankou, na poplatky v zmysle Sadzobníka a akýchkoľvek ďalších finančných záväzkov voči banke. Podľa článku 3, bod 3.12., odsek prvý, pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácií prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania musí majiteľ účtu platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby "úroky pri nepovolenom prečerpaní účtu". Ustanovenia odseku 8.8. sa použijú primerane. Výšku sadzby "úroky pri nepovolenom prečerpaní účtu" môže banka znížiť alebo zvýšiť. Z výpisov z účtu žalovanej za obdobie od 01.03.2017 - 31.08.2017 zistil, že žalovaná mala povolené prečerpanie od 21.08.2015 vo výške 1.500 eur a dňa 23.03.2017 bola výška povoleného prečerpania prehodnotená a nová výška limitu od 01.06.2017 bola 0 eur. Žalovaná povolené prečerpanie využívala. Banka žalovanú vo výpise z účtu za mesiac 04/2017 informovala o aktualizácii VOP s účinnosťou od 01.07.2017. Z výpisu z účtu žalovanej za obdobie 01.09.2017 - 07.09.2017 súd prvej inštancie zistil, že žalovaná ku dňu zrušenia účtu mala na ňom dlh vo výške 1.724,68 eur. Z úrokových sadzieb produktov žalobcu účinných od 01.08.2017 (vrátane) zistil výšku úrokovej sadzby za povolené prečerpanie na účte 19,90 %. Žalovaná na pojednávaní dňa 24.10.2018 potvrdila, že mala u žalobcu vedený bežný účet, že banka jej ponúkla prečerpanie účtu, čo využila, ale z dôvodu, že sa dostala do nepriaznivej životnej situácie vzhľadom na zdravotné dôvody - absolvovala 6 operácií bedrového kĺbu, nebola schopná prečerpaný účet splácať. Vzniknutý dlh uznala čo do dôvodu a výšky. Skutkový stav zistený na základe nesporných skutkových tvrdení strán sporu a vykonaného dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 708 ods. 1, 2, § 710 a § 711 ods. 1 Obchodného zákonníka a dospel k záveru o dôvodnosti žaloby, okrem uplatneného úroku v časti, ktorá prevyšovala sadzbu povoleného prečerpania vo výške 19,90 %. Uviedol, že uzatvorenie predmetnej zmluvy medzi stranami sporu nebolo sporné, dlh vzniknutý povoleným prečerpaním účtu vo výške žalovanej istiny žalovaná uznala, pričom výšku dlhu 1.724,68 eur mal za preukázanú výpisom z jej účtu za obdobie od 01.09.2017 do 07.09.2017. Keďže existencia žalovanej istiny po jej uznaní žalovanou na pojednávaní dňa 24.10.2018, čo do dôvodu a výšky, bola v konaní nesporná, zaviazal žalovanú na jej úhradu. Tým, že žalovaná povolené prečerpanie jej bežného účtu nesplácala spôsobom uvedeným v článku III, časť T, bod 4 VOP účinných od 01.07.2013, porušila svoj záväzok splácať sumu čerpaných peňažných prostriedkov priebežne kreditnými obratmi na účte, resp. vyrovnať vzniknuté prečerpanie účtu bez zbytočného odkladu. Vznikla jej povinnosť v zmysle článku 3, bod 3.12., odsek prvý, VOP účinných od 01.08.2017, platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby banky. Žalovanú zaviazal na úhradu úroku vo výške úrokovej sadzby 19,90 %, za povolené prečerpanie na účte, ktorú mal za preukázanú z úrokových sadzieb produktov žalobcu účinných od 01.08.2017 (vrátane). V presahujúcej výške úroku žalobu zamietol ako nedôvodnú. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) podľa pomeru úspechu vo veci a žalobcovi, ktorého neúspech sa týkal len časti úroku, priznal plnú náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku, v jeho zamietajúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, aby odvolací súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel,

žalovaného zaviazal uhradiť mu dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň mu priznal náhradu trov konania aj odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Dôvodil podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V napadnutej časti považoval rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny a nestotožnil sa s jeho argumentáciou, podľa ktorej mu z nezaplatenej istiny priznal úrok vo výške 19,90 % ročne, keďže pri svojom rozhodovaní vychádzal z úrokových sadziieb jeho produktov účinných od 01.08.2017. Poukázal na to, že sadzba 19,90 % ročne je platná počas trvania povoleného prečerpania. Žalovaná opakovane porušovala zmluvu tým, že prekračovala povolený limit povoleného prečerpania, na základe čoho pristúpil k postupu v zmysle čl. 8.9 VOP a znížil jej limit povoleného prečerpania na 0 eur od 01.06.2017, ako to vyplýva z výpisu z účtu za dané obdobie. Zrušením povoleného prečerpania a neuhradením dlžnej sumy v uvedenej lehote sa žalovaná dostala do nepovoleného debetu vo výške zostatku na účte. Po znížení limitu na 0 eur sa jej dlh navyšoval z právneho titulu prekročenia, ktoré upravuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“) (§ 2 písm. f/ a § 18) a VOP čl. 3.12. Sadzba úroku 28 % ročne je platná pre nepovolené prečerpanie a vyplýva z uvedeného článku 3.12 (účinného ku dňu zníženia limitu na 0 eur) v spojení s Výveskou úrokových sadziieb časť „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ a v spojení s ustanovením ZoSÚ (§ 2 písm. f/ a § 18). Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 ZoSÚ. Naopak, podľa jeho § 18 ods. 1 postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Uviedol, že zverejňuje výšku úrokových sadziieb v úrokovej výveske na web stránke, a to nielen aktuálne vývesky, ale i historické, pričom poukázal na konkrétne internetové odkazy. Doplnil, že dané údaje sú dostupné aj na pobočkách banky. Mal za to, že zverejnením vývesiek úrokových sadziieb na jeho webovom sídle a ich prístupnosťou v pobočkách banky je splnená povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 ZoSÚ. Tiež uviedol, že čo sa týka povinnosti podľa § 18 ods. 2 ZoSÚ, nedodržanie tejto povinnosti zákon nesankcionuje bezúročnosťou prekročenia.

3. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Žalobou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplata istiny 1.724,68 eur spolu s úrokom vo výške 28 % ročne zo sumy 1.724,68 eur od 08.09.2017 do zaplata. Úrok žalobca požadoval v sadzbe zodpovedajúcej „nepovolenému prečerpaniu“ účtu vo výške 28 %, platnej od 01.07.2012. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie s odkazom na príslušné ustanovenia VOP dospel k záveru o vzniku povinnosti žalovanej platiť úroky z nepovoleného prečerpania (článok 3, bod 3.12, odsek prvý). Žalobcovi však priznal úrok v odlišnej sadzbe „povoleného prečerpania“ vo výške 19,90 %, ktorý ako uviedol, určil na základe úrokových sadziieb produktov žalobcu účinných od 01.08.2017. Predmet odvolacieho prieskumu tak tvoril rozdiel v nepriznanej sadzbe úroku vo výške 8,10 % ročne (28 % - 19,90 %) z rovnakej sumy istiny a za rovnaké obdobie (zo sumy 1.724,68 eur od 08.09.2017 do zaplata) ako boli žalobcovi priznané napadnutým rozsudkom.

6. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v súvislosti s dôvodnosťou priznania uvedenej zamietnutej časti úroku nepovoleného prečerpania, bolo nutné predovšetkým sa zaoberať otázkou samotnej prípustnosti celkového požadovaného úroku z nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne. V tomto ohľade bolo potrebné najmä preskúmať, či daná výška zodpovedala podmienkam § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nebola neprimeranou v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, rovnako tiež posúdiť prijateľnosť príslušného spotrebiteľského zmluvného ustanovenia stanovujúceho tento úrok z nepovoleného prečerpania (§ 53 ods. 1 až 5).

7. Možno bližšie ozrejmiť, že nepovoleným prečerpaním sa rozumie tzv. „prekročenie“, ktoré je formou spotrebiteľského úveru upravenou v ZoSÚ, na ktorého zodpovedajúce ustanovenia § 2 písm. f/ a § 18 poukazoval taktiež žalobca v odvolaní. V zmysle uvedeného § 2 písm. f/ ZoSÚ je prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec

dohodnutého povoleného prečerpania. Žalobca konkrétne dôvodil, že žalovaná sa do prekročenia (nepovoleného prečerpania) dostala v dôsledku zníženia limitu povoleného prečerpania na 0 eur s účinnosťou od 01.06.2017. Čo sa týka posúdenia prípustnosti výšky požadovaného 28 % úroku prečerpania, na aplikáciu spotrebiteľských predpisov o najvyššej prípustnej výške odplaty podľa Občianskeho zákonníka odkazuje aj priamo § 18 ods. 3 ZoSÚ.

8. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom aj v čase prekročenia dňa 01.06.2017), nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. V zmysle príslušných ustanovení § 1 a § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, nesmie odplata (zahŕňajúca úroky, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo náklady spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov) prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 (priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy) pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne (§ 1a ods. 1). Na základe údajov Ministerstva financií SR o najvyššej prípustnej výške odplaty za 1. štvrtrok 2017, ktoré boli zverejnené dňa 26.04.2017 (obdobie predchádzajúce prekročeniu), vyplýva, že predmetná výška úroku 28 % v danom prípade presahovala výšku odplaty stanovenú pre všetky typy spotrebiteľských úverov podľa zmluvnej splatnosti (od 3 do 6 mesiacov 19,02 %; nad 6 do 12 mesiacov 27,26 %; nad 1 do 5 rokov 19,62 %; nad 5 do 10 rokov 19,62 %; nad 10 rokov 9,88 %), a teda prekračovala určený strop odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

9. Ďalším dôvodom nemožnosti priznania tohto celkového úroku z prekročenia bol podľa názoru odvolacieho súdu tiež rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka), ktorý v okolnostiach danej veci zakladala práve jeho neprimeraná výška.

10. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmie byť výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Toto ustanovenie je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť, bez ohľadu na to, aby sa tým niečo zmenilo na existencii tohto práva. Podľa ustálenej súdnej a výkladovej praxe dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú používané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Za dobré mravy treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť (stálosť), sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Ide teda o súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, zabezpečujúcich, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti (slušnosti, poctivosti, čestnosti, tolerancie, dôvery, vzájomnej úcty).

11. Úvaha súdu o tom, či výkon práv a povinností je v rozpore s dobrými mravmi, musí byť podložená konkrétnymi zisteniami v konaní. Súlad výkonu práv a povinností s dobrými mravmi musí vychádzať z komplexného hodnotenia konkrétnej situácie, a to na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a miestne a časové súvislosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Postačuje, že výkon práva je - objektívne posudzované, v rozpore s dobrými mravmi a zavinenie zo strany konajúceho, resp. jeho vedomosť tohto rozporu s dobrými mravmi, nie je relevantná.

12. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá

preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26.04.2012).

13. Podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska, priemerná výška úroku bánk pri prečerpaní bežného účtu v mesiaci jún 2017 predstavovala 14,01 %. V posudzovanom ohľade tak možno dospieť k záveru o neprimeranej výške predmetného úroku 28 % voči obvyklej úrokovej miere požadovanej bankami v rovnakom čase, keďže uvedenú hodnotu prevyšoval (takmer) dvojnásobne. V danom prípade odvolací súd prihliadal aj na konkrétne okolnosti vzniku nepovoleného prečerpania a spôsob určenia úrokovej sadzby, kedy sa žalovaná do režimu prekročenia dostala znížením dojednaného limitu povoleného prečerpania na 0 eur na základe jednostranného oznámenia banky (žalobcu) a bez oznámenia novej úrokovej sadzby. Nemožno tiež prehliadnuť, že od určeného momentu sa prečerpanie a jeho uplatnená sadzba automaticky vzťahovali na celý záporný zostatok na bežnom účte žalovanej. Navýšenie zhodnocovania peňažných prostriedkov žalobcom takýmto spôsobom odvolací súd v danom prípade nepovažoval za primerané a obvyklé. Možno predpokladať, že ak by žalovaná spotrebiteľka nebola v zložitej životnej situácii, na ktorú poukazoval tiež súd prvej inštancie, nezaviazala by sa platiť takto vysokú odplatu, resp., že ak by poznala skutočný dôsledok zotrvania v mínusovom zostatku jej bežného účtu (v podobe celkového rozsahu novourčeného záväzku z prekročenia s úrokom až 28 %), svoj dlh by riešila iným menej nákladným spôsobom. Za týchto okolností teda odvolací súd považoval úrok z prekročenia vo výške 28 % za rozporný s dobrými mravmi.

14. K určení výšky toho úroku odvolací súd v neposlednom rade uvádza, že samotné poskytnutie informácie o úrokovej sadzbe prekročenia, ktoré bolo v tomto prípade realizované ďalším odkazom na Sadzobník v rámci VOP, nemožno podľa jeho názoru považovať za dostatočne transparentné a spĺňajúce požiadavky vymedzené príslušnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „smernica“), ktorá už v preambule stanovuje, že zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú (ods. 31) a že v záujme zabezpečenia úplnej transparentnosti by sa spotrebiteľovi mali poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy o úvere, ako aj pri jej uzavieraní (ods. 32). Informácie týkajúce sa rozsahu záväzku a základných podmienok jeho budúceho plnenia musia byť preto vyjadrené v písomnej forme a prehľadne, jasným a zrozumiteľným spôsobom, aby spotrebiteľ mohol zväziť, na základe ich posúdenia, či zmluvu uzavrie a v záujme úplnej transparentnosti musia byť poskytnuté informácie dostatočné na to, aby mu umožnili prijať obozretné rozhodnutie založené na dobrej informovanosti. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu v odvolaní, že zverejnením úrokových sadzieb na svojom webovom sídle a ich prístupnosťou v pobočkách banky splnil svoju informačnú povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 ZoSÚ (Ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť.). Podľa odvolacieho súdu si žalobca svoju informačnú povinnosť, ktorú mal voči žalovanej v súvislosti s ich novým predmetným záväzkom z prekročenia, riadne nesplnil, keď z obsahu spisu vyplýva, že žalovanej neposkytol konkrétnu informáciu o výške príslušného úroku priamo ani priamym odkazom (napr. odkazom v rámci oznámenia o znížení limitu povoleného prečerpania). Ako to potvrdil aj samotný žalobca v odvolaní, príslušnú výšku úroku z prekročenia 28 % bolo možné vyvodiť až (len) podľa odkazu v ustanovení 3.12 rozsiahlych VOP z Vývesky (sadzobníka) úrokových sadzieb dostupnej buď na pobočke, alebo online, čo nemožno považovať za dostatočné. Je zrejmé, že žalobca tiež porušil aj svoju osobitnú informačnú povinnosť v zmysle § 18 ods. 2 ZoSÚ (Ak ide o prekročenie, ktoré trvá viac ako jeden mesiac, veriteľ bezodkladne informuje spotrebiteľa písomne alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o a/ prekročení, b/ výške prekročenej čiastky, c/ úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, b/ akýchkoľvek uplatniteľných sankciách, poplatkoch alebo úrokoch z omeškania, e/ iných možnostiach riešenia tohto prekročenia vrátane ponuky iných úverových produktov.), pričom jeho odvolacia argumentácia, že nedodržanie tejto povinnosti zákon nesankcionuje

bezúročnosťou prekročenia, bola v tomto ohľade neopodstatnená. Odvolací súd mal teda za to, že v súvislosti s poskytnutím informácie o výške úroku z prekročenia - ako závažnej podmienke záväzku, nebol v danom prípade neplnený účel sledovaný Smernicou a ZoSÚ. Na to, aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, musia mu byť poskytnuté jasné, zrozumiteľné a stručné informácie aj o zásadných podmienkach, za ktorých mu dodávateľ umožňuje v rámci bežného účtu nepovolené prečerpanie, vrátane nákladov s tým spojených. Z tohto hľadiska predstavujú VOP pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie rozsiahly a náročný text vopred naformulovaný žalobcom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť jeho obsah. Odkazom vo VOP nemohla žalovaná spoľahlivo poznať rozsah svojho záväzku z nepovoleného prečerpania, a takýto spôsob vyjadrenia záväzku, ktorý s ňou nebol dohodnutý individuálne a nebol dostatočne určitým spôsobom vyjadrený, nemohol spôsobiť vznik platného záväzku žalovanej na zaplatenie požadovaného úroku vo výške 28 %. Pokiaľ spotrebiteľka nemala možnosť oboznámiť sa pred uzatvorením zmluvy so zmluvnou podmienkou, má to ten dôsledok, že takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 4 písm. a/ Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľ má právo, aby bol s konkrétnymi zmluvnými podmienkami jednoznačne a hodnoverne oboznámený a aby sa tieto (nielen na minimálny čas kontraktácie) pre neho dostupnou formou a spôsobom dostali do sféry. V tejto súvislosti možno o neoboznámení sa so zmluvnými podmienkami hovoriť aj pri jednostrannej zmene zmluvných podmienok, ktoré sa nemusia ani len dostať do sféry spotrebiteľa. (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 548 - 693, § 53 ods. 4 písm. a/)

15. Okrem svojich predchádzajúcich záverov týkajúcich sa rovnako 28 % úroku z prekročenia uplatňovaným žalobcom (Prima banka Slovensko, a.s.), napr. vo veciach vedených pod sp. zn. 8Co/87/2019, sp. zn. 8Co/171/2018, sp. zn. 8Co/262/2019, odvolací súd na tomto mieste osobitne poukazuje aj na závery Krajského súdu v Bratislave v rozsudku vo veci vedenej pod sp. zn. 9Co/92/2017. Vyslovil, že zmluvné ustanovenie uvedené v bode 3.12 VOP žalobcu (Prima banka Slovensko, a.s.), podľa ktorého po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobcom požadovaný úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne, ktorý má povahu sankčného úroku, predstavuje neprípustné obchádzanie kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje právo veriteľa požadovať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania. Výška úrokov z omeškania je upravená § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a je vzhľadom na jej naviazanie na základnú úrokovú sadzbu ECB variabilná. V každom období je však rádovo nižšia ako žalobcom požadovaný sankčný úrok vo výške 28 % ročne. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že sankčný úrok vo výške 28 % ročne je vo výške zjavne neprímeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne, prípadne vôbec, avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške bližšie sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Z údajov zverejňovaných Národnou bankou Slovenska na jej internetovom sídle vyplýva, že suma prečerpania bežného účtu bola v mesiaci marec 2013, kedy došlo k uzatvoreniu účtu žalovaného, priemerne úročená sadzbou 13,66 % ročne. Žalobca požaduje úrok viac než dvojnásobne vyšší. Hoci v tomto prípade ide o prečerpanie nepovolené, takto veľký rozdiel nie je ničím odôvodnený. Žalobca tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzavrieť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaný ako spotrebiteľ nebol v zložitej finančnej situácii, nedostal by sa do nepovoleného prečerpania a nezaviazal by sa tým platiť takto neprímerane vysoký úrok z požičaných peňazí. Obdobné závery zaujal Krajský súd v Bratislave aj v rozhodnutí sp. zn. 9 Co 70/2019. Na netransparentnosť VOP poukázal Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 9Co 149/2018, v ktorom konštatoval, že zahrnutie ustanovenia ukladajúceho spotrebiteľovi platiť úrok z nepovoleného prečerpania v tak značne vysokej výške (28 %) do všeobecných obchodných podmienok sa nedá hodnotiť inak ako snaha ukryť pred spotrebiteľom pre neho podstatné zmluvné ustanovenie, ktorého uplatnenie môže mať veľký negatívny dopad na jeho finančnú situáciu.

16. Aj vo veci vedenej pod sp. zn. 5Co/271/2018 Krajský súd v Bratislave ohľadne nepriznania požadovaného 28 % úroku z nepovoleného prečerpania dospel k záveru, že ročný úrok dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery

v obdobných prípadoch (13 %), čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Uviedol, že vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené potvrdili sudy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010). Zároveň je potrebné uviesť, že úrok vo výške 28 % ročne v danom prípade predstavuje sankciu za porušenie povinnosti spotrebiteľa. Dojednanie o takomto neúmerne vysokom plnení za stavu, že nepovolené prečerpanie je zo strany dodávateľa možné zároveň postihnúť aj ďalšou sankciou, a to zmluvnou pokutou, nepochybne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, čo spôsobuje jeho neprijateľnosť, neplatnosť v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Nakoľko je dojednanie o výške úroku v celom rozsahu neprijateľné, nemožno ho ďalej ani moderovať.

17. Keďže odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov považoval celkový uplatnený úrok z nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne v danom prípade za neprípustný, žalobcovi nemohol vzniknúť ani nárok na zaplatenie jeho časti prevyšujúcej súdom prvej inštancie priznanú sadzbu 19,90 % ročne, ktorá bola predmetom tohto odvolacieho prieskumu. Odvolací tak dospel k záveru, súladnému s napadnutou časťou rozsudku súdu prvej inštancie, že žalobcovi nárok na nepriznanú časť úroku - vo výške 8,10 % ročne zo sumy 1.724,68 eur od 08.09.2017 do zaplatenia, nevznikol.

18. Žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť danej zamietajúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu jej však žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s Čl. 17 základných princípov C.s.p., zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).